

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z odwołania H. Ż.

od decyzji Prokuratora Generalnego nr PK IX K [...] z dnia 17 maja 2021 r.

w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 listopada 2021 r.,

wniosku o zawieszenie postępowania,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Odwołujący się, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, w piśmie z 12 listopada 2021 r. wniósł o zawieszenie postępowania do czasu podjęcia przez władze Polski działań naprawczych, mających na celu przywrócenie niezależności i niezawisłości instancji odwoławczej od decyzji Prokuratora Generalnego wydanej w niniejszej sprawie a w dalszej kolejności o przekazanie odwołania do rozpoznania według właściwości. Jako podstawę wniosku wskazano wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: ETPC) z 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek v. Polska (skargi nr 49868/19 i 57511/19), z treści którego wynika, że „Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie jest niezależnym i bezstronnym sądem ustanowionym przez prawo w rozumieniu Europejskiej Konwencji Praw Człowieka”. W ocenie pełnomocnika, powyższy wyrok ETPC skutkuje pozbawieniem Odwołującego się prawa do rzetelnego, sprawiedliwego i publicznego sądu w rozsądnym terminie przez

niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, w sytuacji w której sprawa zostanie rozstrzygnięta przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Pełnomocnik stwierdził, że powyższe z pewnością skutkować będzie dochodzeniem odszkodowania, analogicznie do tych już orzeczonych przez ETPC.

W piśmie z 23 listopada 2021 r. pełnomocnik Odwołującego się wskazał, że „Prokurator Generalny zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie, czy interpretacja art. 6 ust. 1 EKPC jest zgodna z polską konstytucją.”. Pełnomocnik podniósł, że wniosek Prokuratora Generalnego jest bezpośrednią reakcją na wyrok ETPC z 8 listopada 2021 r. i potwierdza argumentację pełnomocnika Odwołującego się o konieczności zawieszenia niniejszego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek, jako niezasadny, należało oddalić.

Na wstępie Sąd Najwyższy zadał dopuszczalność wniosku o zawieszenie niniejszego postępowania. Zgodnie z art. 398¹² k.p.c. z wyjątkiem wypadków określonych w art. 173-175¹, postępowanie przed Sądem Najwyższym ulega zawieszeniu jedynie na zgodny wniosek stron. Wyłączenie to należy interpretować ściśle, zatem nie dotyczy ono innych postępowań przed Sądem Najwyższym niż zainicjowane skargą kasacyjną, w tym dotyczących oznaczenia sądu, przed który należy wytoczyć powództwo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2019 r., V CO 100/19). Wobec powyższego wniosek o zawieszenie postępowania złożony w toku postępowania odwoławczego w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora Sąd Najwyższy uznał za dopuszczalny.

Postępowanie, o którym mowa w art. 177 § 1 k.p.c., to postępowanie, w którym ma zostać wydane orzeczenie merytoryczne o charakterze prejudycjalnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., II CSK 130/13). Orzeczenie to ma stanowić przedsąd dla rozpoznawanej sprawy, a jego treść, pośrednio poprzez powagę rzeczy osądzonej, ma kształtować treść

rozstrzygnięcia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 listopada 2012 r., III CSK 42/12). Zgodnie z treścią art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ustawodawca nie wskazał, jako przesłanki zawieszenia postępowania przed sądem krajowym, zależności między wynikiem toczącego się postępowania przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka a toczącym się postępowaniem. Nie ulega wątpliwości, że wynika to z charakteru postępowania przez ETPC, które toczy się po wyczerpaniu środków prawnych przed sądem krajowym. Wyroki ETPC nie mają charakteru prejudycjalnego, obowiązują wyłącznie strony postępowania przed ETPC, a ich wykonanie należy do właściwych organów władzy wykonawczej.

Podkreślić należy, że Odwołujący się, jako przesłankę zawieszenia postępowania wskazał nie tyle wyrok ETPC z 8 listopada 2021 r., co wynikające z niego – w ocenie Odwołującego się – zobowiązanie władz Rzeczypospolitej Polskiej do wprowadzenia zmian w krajowym porządku prawnym oraz strukturze sądownictwa, których wykonanie stanowić ma warunek zawieszający dla Sądu Najwyższego. Podkreślić jednak należy, że zgodnie z art. 44 ust. 2b Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284; dalej: EKPC) strony postępowania mają trzy miesiące od daty wydania wyroku, na złożenie wniosku o przekazanie sprawy do Wielkiej Izby. Wyrok wskazany przez pełnomocnika, jako podstawa wniosku o zawieszenie postępowania, nie jest zatem prawomocny i może zostać zmieniony wyrokiem Wielkiej Izby.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy stwierdził, że wniosek pełnomocnika o zawieszenie postępowania w oparciu o przesłankę toczącego się postępowania przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, uznał za niedopuszczalny.

W dalszej kolejności wskazać należy, że pełnomocnik w piśmie z 23 listopada 2021 r., na poparcie zasadności wniosku o zawieszenie przywołał wniosek Prokuratora Generalnego, zarejestrowany w Trybunale Konstytucyjnym pod sygn. K 7/21, dotyczący zbadania zgodności art. 6 ust. 1 zd. 1 Konwencji

o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej Protokołami nr 3, 5, 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284) w zakresie, w jakim:

a) upoważnia Europejski Trybunał Praw Człowieka do wykreowania, na gruncie prawa krajowego, podlegającego ochronie sądowej prawa podmiotowego sędziego do zajmowania funkcji administracyjnej w strukturze organizacyjnej sądownictwa powszechnego Rzeczypospolitej Polskiej z art. 8 ust. 1, art. 89 ust. 1 pkt 2 i art. 176 ust. 2 Konstytucji RP;

b) zawarta w tym przepisie przesłanka „sąd ustanowiony ustawą” nie uwzględnia, będących podstawą ustanowienia sądu, powszechnie obowiązujących przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustaw, a także ostatecznych i powszechnie obowiązujących wyroków polskiego Trybunału Konstytucyjnego z art. 89 ust. 1 pkt 2, art. 176 ust. 2, art. 179 w zw. z art. 187 ust. 1 w zw. z art. 187 ust. 4 oraz z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP;

c) dopuszcza dokonywanie przez sądy krajowe lub międzynarodowe wiążącej oceny zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i rzeczoną Konwencją ustaw dotyczących ustroju sądownictwa, właściwości sądów oraz ustawy dotyczącej Krajowej Rady Sądownictwa, by w ten sposób ustalić spełnienie przesłanki „sądu ustanowionego ustawą” z art. 188 pkt 1 Konstytucji RP.

W ocenie Sądu Najwyższego ww. postępowanie nie ma charakteru prejudycjalnego wobec niniejszego postępowania. Z dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (zob. wyrok TK z 25 marca 2018 r., K 12/18) wynika jednoznacznie, że Krajowa Rada Sądownictwa wybrana na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2019, poz. 84), tj. w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), jest ukształtowana zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji, udział tak ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa w procedurze nominacyjnej sędziów nie stanowi z mocy prawa podstawy do kwestionowania prawidłowości powołania kandydata na urząd sędziego. Powyższe zostało potwierdzone przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku

z 4 marca 2020 r., P 22/19 oraz w wyroku z 2 czerwca 2020 r., P 13/19. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 73 § 2 p.u.s.p. w zw. z art. 127 § 1 p.prok oddalił wniosek.